

ΚΕΙΜΕΝΟ 1

Ημέρα καταδίκης της βίας εναντίον των γυναικών

Δεν υπάρχει στην ιστορία της ανθρωπότητας διαρκέστερη και διαστροφικότερη καθυπόταξη ανθρώπων από αυτή που υπέστησαν οι γυναίκες από τους άντρες. Αρχίζοντας από τον Αριστοτέλη αναρίθμητα ήταν τα μεγάλα πνεύματα που αρνιούνταν σε αυτές την ανθρωπινή αξία. Μέχρι τον 20ό αιώνα, με ελάχιστες εξαιρέσεις, όλες οι συζητήσεις για την ισότητα θεωρούσαν ως δεδομένο ότι αυτή δεν περιλαμβάνει τις γυναίκες.

Η αντίληψη ότι είναι κατώτερα πλάσματα, φτιαγμένα για να εξυπηρετήσουν την αναπαραγωγή του κόσμου των ανδρών, είχε ως συνέπεια μια τέτοια κακομεταχείριση, βία και εκμετάλλευση, που όμοιά της δεν έχει υποστεί καμία άλλη ομάδα ανθρώπων (ούτε οι μαύροι ούτε η εργατική τάξη, κανείς).

Σε πολλά μέρη του κόσμου ακόμα και σήμερα η ωμή βία εναντίον των γυναικών είναι καθημερινή πρακτική. Στις δικές μας κοινωνίες οι ωμότητες είναι παράνομες. Τα φαινόμενα, όμως, βιασμού, οικογενειακής βίας, σεξουαλικής παρενόχλησης και ποικίλων άλλων προσβολών των γυναικών κάθε άλλο παρά σπάνια είναι.

Ξέρω ότι οι καθιερωμένες ημέρες μνήμης δεν συγκινούν. Σήμερα, όμως, ημέρα κατά της βίας εναντίον των γυναικών, δεν μπορεί παρά να αναλογιζόμαστε με ενοχή τη μεγαλύτερη αδικία που υπήρξε από καταβολής κόσμου, να συμπονούμε τις αμέτρητες γυναίκες θύματα, και να προσπαθούμε να οραματιζόμαστε δικαιοσύνη.

[Σταύρος Τσακουράκης, *Δικαιοσύνη: η ουσία της πολιτικής*, εκδ. Μεταίχμιο, 2019, σ. 202].

ΚΕΙΜΕΝΟ 2

[Φεμινισμός και Νεοφεμινισμός]

Τον εικοστό πρώτο αιώνα η μάχη της ισότητας μεταξύ των φύλων λαμβάνει νέα χαρακτηριστικά. Ο «νεοφεμινισμός», η «τοξική αρρενωπότητα», η «πατριαρχία», η «ταυτότητα φύλου» είναι όροι που πρωταγωνιστούν στον δημόσιο διάλογο περί της ισότητας των φύλων. Στο πλαίσιο του 2ου Φεστιβάλ Φιλοσοφίας, στο Γαλλικό Ινστιτούτο της Αθήνας, με τίτλο «Μεταμορφώσεις του αρσενικού και του θηλυκού», αναπτύχθηκε ένας ενδιαφέρων διάλογος για το πού βρίσκονται σήμερα οι σχέσεις μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η Μπελίντα Κανόν, συγγραφέας και δόκτωρ Συγκριτικής Λογοτεχνίας, μίλησε στο «Βήμα».

Για την Μπελίντα Κανόν ο νεοφεμινισμός οδηγεί σε σύγκρουση ανδρών και γυναικών, γεγονός καταστροφικό. «Ο κλασικός φεμινισμός του 20ού αιώνα, τον οποίο εξέφρασε η Σιμόν ντε Μποβουάρ, μαχόταν για την ισότητα ανδρών και γυναικών αντιμετωπίζοντάς τους ως άτομα, ως ανθρώπους. Στον 21ο αιώνα, και κυρίως μετά το 2010, βλέπουμε την ανάδειξη του “φεμινισμού της διαφοροποίησης”, ενός ρεύματος που επιμένει στις διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών, τις οποίες θεωρεί αγεφύρωτες. **Προφανώς** και υπάρχουν διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών, **όμως** στις περισσότερες εκφάνσεις της ζωής μας είμαστε άτομα, άνθρωποι που δρούμε: είμαι συγγραφέας, είμαι εκπαιδευτικός, είμαι ορειβάτης, είμαι κηπουρός. Είμαι **δηλαδή** ένας άνθρωπος που ασχολείται με αυτές τις δραστηριότητες, όχι πρωτίστως μια γυναίκα που ασχολείται με όλα αυτά. Σήμερα, οι νεοφεμινίστριες προτάσσουν διαρκώς ότι οι γυναίκες είναι μια ομάδα θυμάτων, η οποία διατρέχει μονίμως τον κίνδυνο να υποστεί βία κάθε μορφής, όχι διακρίσεις εις βάρος τους αλλά βία, **επειδή** είναι γυναίκες. Αυτό το νέο ρεύμα εγγράφεται στον δημόσιο διάλογο περί ταυτοτήτων: είμαι γυναίκα, αυτή είναι η ταυτότητά μου. Και αυτομάτως, είμαι θύμα. Είναι τόσο έντονος αυτός ο διάλογος περί θύματος **ώστε** ενίοτε το να είσαι θύμα γίνεται εύσημο*, πρόκειται για ιδεολογία που εκφράζεται ως “πάθος για θυματοποίηση”».

Για την Κανόν, αντιθέτως, ο φεμινισμός είναι ένα κίνημα χαρούμενο, «ένα κίνημα που ωθεί τις γυναίκες να αποκτήσουν περισσότερη ισχύ, να διεκδικούν την ισότητα με τους άνδρες. Όταν προτάσσουμε το φύλο ή το χρώμα του δέρματος ως ταυτότητα, επί της ουσίας επιμένουμε σε χαρακτηριστικά μας τα οποία δεν μπορούμε να αλλάξουμε. Οι “κλασικές” φεμινίστριες επιμένουμε στα χαρακτηριστικά που μπορούμε να αλλάξουμε, επιμένουμε στην ελευθερία, στη

δυνατότητα να αλλάξουμε τα πράγματα. Αντιθέτως, ο νεοφεμινισμός και οι θεωρίες ταυτότητας φύλου επιμένουν σε ένα είδος ντετερμινισμού**, τον οποίο εμείς επιδιώκουμε να ξεπεράσουμε».

* εύσημο: διάκριση

** ντετερμινισμός: αιτιοκρατία, (στο κείμενο) το φύλο προκαθορίζει τον κοινωνικό ρόλο του ατόμου

[Μαρίλια Παπαθανασίου, εφ. Το Βήμα 28-05-2023]

«Μια φοβερή παρηγοριά» (απόσπασμα διηγήματος)

Πριν από τρεις εβδομάδες με σούταραν από τη δουλειά και τώρα οι σταγόνες έσκαγαν με δύναμη στο παρμπρίζ σαν αλεξιπτωτιστές που τους πρόδωσε το αλεξίπτωτό τους.

Παρασκευή απόγευμα, διαδήλωση στα Προπύλαια, η Πανεπιστημίου κλειστή. Μπλοκαρισμένος στο φανάρι του Attica, κοίταζα τον κόσμο στα πεζοδρόμια και στ' άλλα αυτοκίνητα κι αναρωτιόμουν πώς πέρασε κιόλας η βδομάδα και πώς θα περνούσε εκείνη που ερχόταν, αν θα τα κατάφερα, από Δευτέρα τουλάχιστον, να φανώ άντρας και να πω την αλήθεια στην Αντριάνα – μα είναι τώρα όνομα αυτό για γυναίκα; –, να φανώ άντρας, να πάψω να κρύβομαι, να τη βάλω να καθίσει απέναντί μου, να την κοιτάξω στα μάτια και να της πω το και το. Γιατί πάνε κιόλας τρεις βδομάδες που με έδιωξαν από τη δουλειά κι ακόμα κρύβομαι, τρεις βδομάδες τώρα φεύγω κάθε πρωί κανονικά από το σπίτι, αλλά δεν πάω στη δουλειά, αφού δεν έχω πια δουλειά, μόνο γυροφέρνω με το Micra ώρες ολόκληρες από τη μια άκρη της Αθήνας στην άλλη κι ακόμα παραπέρα – Λαύριο, Πέραμα, Ραφήνα –, και ξέρω βέβαια πως δεν μπορεί να συνεχιστεί για πολύ ακόμα αυτό. Τι σόι άντρας είναι αυτός που κρύβεται από τη γυναίκα του, που της λέει ψέματα, που αρνείται να αντιμετωπίσει στα ίσα την πραγματικότητα, να πει πως ό,τι έγινε έγινε και να προχωρήσει παρακάτω – άσε κιόλας που δεν συμφέρει καθόλου αυτή η ιστορία, γιατί ήδη έχω χαλάσει ένα κάρο λεφτά στις βενζίνες.

Κοίταζα τον κόσμο γύρω μου και τα κόκκινα φώτα των αυτοκινήτων που αναβόσβηναν μπροστά μου κι άκουγα τις σφυρίχτρες των τροχονόμων και τις φωνές από τη διαδήλωση στο βάθος. Οι αληθινοί άντρες, οι άντρες

οι σωστοί, δεν αναχαράζουν* τα περασμένα, δεν κολλάνε στο παρελθόν. Οι αληθινοί άντρες έχουν κοντή μνήμη και ψηλά ποδάρια, ξεχνούν και τρέχουν, ξεχνούν και τρέχουν μπροστά. Οι αληθινοί άντρες προχωράνε μπροστά, δεν κάνουν κύκλους. Οι αληθινοί άντρες είναι πραχτικοί, έχουν τετράγωνο μυαλό και τρίγωνη καρδιά. Οι αληθινοί άντρες σκέφτονται πρακτικά, αντιδρούν πρακτικά, πονάνε πρακτικά. Οι αληθινοί άντρες πράττουν πρακτικά. [...]

* αναχαράζουν: σκαλίζουν

[Χρήστος Οικονόμου, *Οι κόρες του Ηφαιστίου. Διηγήματα*, εκδ. Πόλις, 2017, σσ. 163-164].

Θέμα Α

A1. Να αποδώσετε συνοπτικά σε μία παράγραφο 60-70 λέξεων τις απόψεις του συγγραφέα του **Κειμένου 1** για την κοινωνική θέση της γυναίκας.

Μονάδες 20

Απάντηση

Στο κείμενο του ο Σταύρος Τσακυράκης εκφράζει τις απόψεις του σχετικά με την κοινωνική θέση της γυναίκας. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει πως οι γυναίκες υφίστανται υποτίμηση, όπως μαρτυρά και ο διαχρονικός αποκλεισμός του θέματος περί ισότητας από τις συζητήσεις των διανοούμενων. Παράλληλα, η αντίληψη περί κατωτερότητας των γυναικών οδηγεί στη βίαιη αντιμετώπισή τους. Ο συντάκτης καταλήγει πως παρά τη θεσμοθετημένη προστασία των γυναικών από φαινόμενα βίας στις δυτικές κοινωνίες, αυτά εξακολουθούν να εκδηλώνονται.

Θέμα Β

B1. Να γράψετε στο τετράδιό σας δίπλα στον αριθμό της **Στήλης Α** το γράμμα από τη **Στήλη Β** που αντιστοιχεί στην ορθή απάντηση με βάση το περιεχόμενο των αντίστοιχων κειμένων (χωρίς αναφορά σε χωρία των κειμένων):

Στήλη Α

Στήλη Β

<p>1. Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 1 υποστηρίζεται ότι</p>	<p>α. η υποταγή των γυναικών στους άντρες παρουσιάζεται περιστασιακά στην ιστορία της ανθρωπότητας</p>
	<p>β. το ζήτημα της ισότητας των γυναικών διαχρονικά κυριαρχούσε στις δημόσιες συζητήσεις</p>
	<p>γ. μέχρι τον 20ό αιώνα ο δημόσιος λόγος δεν αναδείκνυε το ζήτημα της ισότητας των γυναικών</p>
<p>2. Στη δεύτερη παράγραφο του Κειμένου 1 υποστηρίζεται ότι η αντίληψη για την κατωτερότητα της γυναίκας</p>	<p>α. είναι ανώδυνη.</p>
	<p>β. αφορά εξίσου και άλλες κοινωνικές ομάδες.</p>
	<p>γ. προκαλεί βίαιες συμπεριφορές.</p>
<p>3. Στην Τρίτη παράγραφο του Κειμένου 1 η βία στον δυτικό κόσμο</p>	<p>α. απουσιάζει παντελώς.</p>
	<p>β. διώκεται από τον νόμο.</p>
	<p>γ. εκδηλώνεται μόνο ως σεξουαλική παρενόχληση.</p>
<p>4. Στην τελευταία παράγραφο του Κειμένου 1 ο συγγραφέας</p>	<p>α. αδιαφορεί για την αξία των ημερών μνήμης.</p>
	<p>β. προτρέπει τον αναγνώστη να αναστοχαστεί.</p>
	<p>γ. απαξιώνει τον προβληματισμό σχετικά με τη βία κατά των γυναικών.</p>
<p>5. Στην πρώτη παράγραφο του Κειμένου 2 υποστηρίζεται ότι σήμερα</p>	<p>α. ο νεοφεμινισμός παρουσιάζει τη γυναίκα ως θύμα</p>
	<p>β. έχουν εξαλειφθεί οι διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών</p>
	<p>γ. ο νεοφεμινισμός και ο κλασικός φεμινισμός ταυτίζονται</p>

Μονάδες 15

Απάντηση

1-γ, 2-γ, 3-β, 4-β, 5-α.

- B2.** Στην πρώτη παράγραφο του **Κειμένου 2** («Για την Μπελίντα... θυματοποίηση»), η συνοχή εξασφαλίζεται με τις εξής διαρθρωτικές λέξεις: **Προφανώς, όμως, δηλαδή, επειδή, ώστε**. Να εξηγήσετε τι δηλώνουν οι παραπάνω λέξεις (μονάδες 5), κάνοντας αναφορά στα νοήματα που αυτές συνδέουν στην κάθε περίπτωση. (μονάδες 5)

Μονάδες 10

Απάντηση

Προφανώς: Διαρθρωτική λέξη που δηλώνει επιβεβαίωση/ έμφαση. Συγκεκριμένα, η συγγραφέας επιβεβαιώνει την ύπαρξη διαφορών μεταξύ ανδρών και γυναικών, η οποία υποστηρίζεται από το κίνημα του «φεμινισμού της διαφοροποίησης».

Όμως: Διαρθρωτική λέξη που δηλώνει αντίθεση. Συγκεκριμένα, αντιπαραβάλλει στην επίμονη τάση διαχωρισμού ανδρών και γυναικών, την άποψη ότι κυρίως, ανεξαρτήτως φύλου, είμαστε άνθρωποι. Αντιπαραθέτει, δηλαδή, την έμφυλη στην ανθρώπινη ταυτότητα.

Δηλαδή: Διαρθρωτική λέξη που δηλώνει επεξήγηση. Συγκεκριμένα, επεξηγεί την έννοια «άνθρωπος», δηλαδή, τη θέση πως ο καθένας αναλαμβάνει μία ιδιότητα (επαγγελματική) στη ζωή του πρωτίστως ως άνθρωπος και όχι σε συνάρτηση με το φύλο του.

Επειδή: Διαρθρωτική λέξη που δηλώνει αιτιολόγηση. Συγκεκριμένα, αιτιολογεί τον λόγο για τον οποίο οι νεοφεμινίστριες θεωρούν ότι υφίστανται βία, δηλαδή λόγω του φύλου τους.

Όστε: Διαρθρωτική λέξη που δηλώνει συμπέρασμα/ αποτέλεσμα. Συγκεκριμένα, καταγράφει πού οδηγεί η κυριαρχία της ιδεολογίας περί θυματοποίησης των γυναικών, δηλαδή στο ότι η θυματοποίηση αποτελεί σημαντική διάκριση.

- B3. α.** Πρόθεση του συγγραφέα στην τελευταία παράγραφο του **Κειμένου 1** («Ξέρω... δικαιοσύνη») είναι να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη / την αναγνώστρια για τις αδικίες σε βάρος των γυναικών. Να αναφέρετε δύο (2) διαφορετικές μεταξύ τους

γλωσσικές επιλογές / εκφραστικά μέσα με τα οποία υπηρετείται η πρόθεσή του (μονάδες 2) και να εξηγήσετε σύντομα τη λειτουργία καθενός από αυτά. (μονάδες 4)

Απάντηση

Στόχος του συγγραφέα στη τελευταία παράγραφο του Κειμένου 1 («Ξέρω...δικαιοσύνη») είναι να ευαισθητοποιήσει τον αναγνώστη/ την αναγνώστρια για τις αδικίες σε βάρος των γυναικών. Προκειμένου να πετύχει τον σκοπό του, χρησιμοποιεί ορισμένες γλωσσικές επιλογές/ εκφραστικά μέσα, όπως είναι οι ακόλουθες:

- **α' πληθυντικό πρόσωπο («αναλογιζόμαστε», «συμπονούμε», «προσπαθούμε», «οραματιζόμαστε»):** Αποτελεί μέσο άμεσης επικοινωνίας του πομπού με τον δέκτη, τονίζει την καθολικότητα του θέματος εντάσσοντας και τον εαυτό του στο σύνολο των ανθρώπων, που οφείλουν να επιδείξουν ένα αίσθημα συλλογικής ευθύνης, να αναστοχαστούν και να δείξουν ενσυναίσθηση απέναντι στο ζήτημα της έμφυλης βίας.
- **υποτακτική έγκλιση («να αναλογιζόμαστε», «να συμπονούμε», «να προσπαθούμε»):** Φανερώνει την επιθυμία, την προσδοκία, την παρότρυνση του συγγραφέα να αναλογιστούμε την ευθύνη όλων μας για τη θέση των γυναικών στην σύγχρονη εποχή.

Μπορούν να αξιοποιηθούν επίσης, και τα παρακάτω γλωσσικά μέσα:

- **συναισθηματικά φορτισμένες λέξεις («ενοχή», «δικαιοσύνη», «θύματα»).**
- **χρήση αξιολογικού επιθέτου σε υπερθετικό βαθμό («τη μεγαλύτερη»).**
- **αντίθεση («σήμερα, όμως,...)**
- **α' ενικό πρόσωπο («ξέρω»)**
- **υπερβολή («από καταβολής κόσμου»)**
- **ομοιοτέλετο («αναλογιζόμαστε-οραματιζόμαστε»)**

β. Η δεύτερη παράγραφος του **Κειμένου 2** («Για την Κανόν... ξεπεράσουμε») οργανώνεται στη βάση της αντίθεσης. Να βρείτε τα δύο μέρη της αντίθεσης (μονάδες 2) και να εξηγήσετε πώς αυτή η επιλογή εξυπηρετεί τον σκοπό της Μπελίντα Κανόν. (μονάδες 2)

Μονάδες 10

Απάντηση

Η δεύτερη παράγραφος του Κειμένου 2 αναπτύσσεται στη βάση μίας αντίθεσης. Συγκεκριμένα, αντιπαραβάλλεται ο «κλασικός φεμινισμός», οι υποστηρικτές του οποίου θεωρούν πως υπάρχουν διαφορές μεταξύ ανδρών και γυναικών οι οποίες, όμως, μπορούν να εξαλειφθούν, με τον «νεοφεμινισμό», κίνημα που υποστηρίζει πως ο ρόλος της γυναίκας στη κοινωνία είναι προκαθορισμένος και ως εκ τούτου μην αναστρέψιμος. Μέσα από την αντίθεση- σύγκριση αυτή η Μπελίντα Κανόν διασαφηνίζει και περιγράφει το περιεχόμενο των δύο όρων με στόχο να αναδείξει τις διαφορές τους και να αποδοκιμάσει τον δεύτερο όρο.

Θέμα Γ

Γ1. Στο **Κείμενο 3**, να παρουσιάσετε και να ερμηνεύσετε τη συναισθηματική κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο πρωταγωνιστής αξιοποιώντας τρεις (3) διαφορετικούς κειμενικούς δείκτες. Πώς κρίνετε την αντίδρασή του; (150-200 λέξεις)

Μονάδες 15

Απάντηση

Το απόσπασμα του διηγήματος του Χρήστου Οικονόμου, αποτελεί τον εσωτερικό μονόλογο ενός άντρα- συζύγου, ο οποίος εκφράζει τα συναισθήματα που βιώνει. Συγκεκριμένα, ο ομοδιηγητικός αφηγητής («αναρωτιόμουν», «κοίταξα»), αφού έχει απολυθεί από τη δουλειά του, έρχεται αντιμέτωπος με μία εσωτερική σύγκρουση προσπαθώντας να πείσει τον εαυτό του να αποκαλύψει στη γυναίκα του την αλήθεια. Το άγχος και η πίεσή του τον οδηγούν να περιπλανιέται, κατά τις τρεις εβδομάδες της ανεργίας του, στην Αθήνα προσπαθώντας να κρυφτεί, εγκλωβισμένος όχι μόνο στη κίνηση της πόλης αλλά κυρίως στο πρόβλημά του, όπως αποδίδεται με μία οπτικοακουστική εικόνα της πολύβουης πόλης («μπλοκαρισμένος...στην Αντριάνα»). Προσπαθεί να δώσει κουράγιο στον εαυτό του και να εκλογικεύσει την αγωνία του («τι σόι άντρας...προχωρήσει παρακάτω»). Είναι φανερό πως πηγή της ντροπής του είναι τα κοινωνικά πρότυπα για το αρσενικό φύλο τα οποία έχει εσωτερικεύσει. Καταπιέζεται δηλαδή, από το στερεότυπο που επιβάλλει στον άντρα να είναι άτρωτος, να μην δειλιάζει και να αναλαμβάνει το ρόλο

του «κουβαλητή» και του προσάτη της οικογένειας· έτσι, νιώθει ματαιώση και δυστυχία επειδή δεν μπορεί να ανταποκριθεί σε αυτούς τους ρόλους. Μάλιστα, για να δώσει κουράγιο στον εαυτό του, προκειμένου να αποκαλύψει την αλήθεια στη γυναίκα του, αναπαράγει παγιωμένες απόψεις για τον χαρακτήρα που πρέπει να έχει ως άντρας. Όπως αισθητοποιείται με την επαναφορά της φράσης «οι αληθινοί άντρες» και τον μικροπερίοδο λόγο («οι αληθινοί άντρες...πράττουν πρακτικά»), ο ψυχικά αναστατωμένος ήρωας, θεωρεί πως ως άντρας οφείλει να είναι δυνατός, να ξεπερνά γρήγορα τις δυσκολίες της ζωής, χωρίς να αφήνει να τον καταβάλλουν, και να αντιμετωπίζει τη ζωή με κυνική λογική («Οι αληθινοί άντρες είναι πραχτικοί, έχουν τετράγωνο μυαλό...»), αποβάλλοντας οποιοδήποτε συναίσθημα («τρίγωνη καρδιά...») μπορεί δείξει αδυναμία ή ευαισθησία.

Κατά την άποψή μου, η αντίδραση του ήρωα αποτελεί τυπικό δείγμα εγκλωβισμού σε στερεοτυπικά οικογενειακά βιώματα, καθώς και σε κοινωνικά και πολιτισμικά πρότυπα μίας ευρύτερης κουλτούρας. Είναι θλιβερή αλλά και επιζήμια μία τέτοια στάση αφενός για την κοινωνία στην οποία υπονομεύεται η ισότητα και αφετέρου για τον ίδιο τον άντρα, όπως διαφαίνεται από τη στάση του ήρωα, ο οποίος δεσμεύει και φυλακίζει το συναίσθημά του – τον φόβο του, την αγωνία του, την αγάπη του, την ευαισθησία του – σε παρωχημένες ιδεολογίες και αντιλήψεις, αυτοτραυματίζεται και καταπιέζεται. Μία τέτοια, λοιπόν, στάση επιφέρει ανισορροπία τόσο σε ατομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο.

Θέμα Δ

Δ1. Με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Προστασίας των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ως εκπρόσωπος της μαθητικής σας κοινότητας, εκφωνείτε ομιλία (350-400 λέξεις) στο Πνευματικό Κέντρο του Δήμου της περιοχής σας.

α) Να αναφέρετε φαινόμενα παραβίασης των δικαιωμάτων της γυναίκας στη σύγχρονη εποχή στον ιδιωτικό και δημόσιο βίο·

β) εσείς, ως νέα γενιά, μπορείτε να συμβάλλετε έμπρακτα στην επίτευξη της ισότητας των φύλων;

Όποια κι αν είναι η άποψή σας, να την υποστηρίξετε τεκμηριωμένα αξιοποιώντας δημιουργικά και τα κείμενα αναφοράς (Κείμενα 1, 2, 3).

Μονάδες 30

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Κυρίες και κύριοι,

Η σημερινή ημέρα, ημέρα αφιερωμένη στα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την προστασία τους, δίνει την ευκαιρία σε εμάς τους νέους να εστιάσουμε σε ένα ζήτημα που απασχολεί όχι μόνο τη δική μας κοινωνία αλλά και την παγκόσμια κοινότητα. Πρόκειται για τα δικαιώματα της γυναίκας τα οποία, αν και οι σύγχρονες κοινωνίες αγωνίστηκαν και αγωνίζονται να κατοχυρώσουν νομικά και έμπρακτα εδώ και έναν τουλάχιστον αιώνα, συχνά παραβιάζονται. Ως εκπρόσωπος, λοιπόν, της μαθητικής μου κοινότητας θα αναφερθώ σε αυτά τα φαινόμενα παραβίασης τόσο στην ιδιωτική όσο και στη δημόσια ζωή της γυναίκας, αλλά και στους τρόπους με τους οποίους εμείς, ως νέα γενιά, θα συμβάλλουμε στην επίτευξη της ισότητας των δύο φύλων.

ΚΥΡΙΟ ΜΕΡΟΣ

1^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Η γυναίκα, παρά τη νομική και θεσμική αναγνώρισή της ως ανθρώπου ίσου στην αξιοπρέπεια και στα ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα με τον άνδρα, συχνά πέφτει θύμα παραβιάσεων των δικαιωμάτων αυτών.

- Έμφυλα ανδροκρατικά στερεότυπα, «αρρενοκρατικές» αντιλήψεις, προκαταλήψεις, θεωρίες κτλ. που εδράζονται στην παράδοση, στην κουλτούρα ανδροκρατικών οικογενειακών δομών, στη διαπαιδαγώγηση της ανδρικής ισχύος και της αδύναμης και διακοσμητικής θηλυκότητας, στον «εγγενή βιολογικό ρόλο» της κύησης, της μητρότητας και των καθηκόντων της:
  - Ανισοβαρής κατανομή του οικογενειακού έργου με τη γυναίκα να επωμίζεται τον κύριο φόρτο των υποχρεώσεων (υγιεινή, ανατροφή - διαπαιδαγώγηση των παιδιών κτλ.)
  - Σύγκρουση ρόλων για τη γυναίκα που επιτελεί ταυτόχρονα τον ρόλο της εργαζόμενης, της συζύγου, της νοικοκυράς και της μητέρας = εκμετάλλευση της γυναίκας, συναισθηματική κακοποίησης της από το πατριαρχικό-ανδροκρατικό μοντέλο λειτουργίας της οικογένειας,

ψυχική ανισορροπία, άγχος, πίεση, ένταση, σωματική και συναισθηματική κόπωση

- Στις διαπροσωπικές, στις ερωτικές σχέσεις, στην οικογένεια: Γυναικοκτονίες, εκδηλώσεις έμφυλης σωματικής και ψυχολογικής βίας μέσα από τον φόβο, τις απειλές, τις ύβρεις και τις προσβολές, τους ξυλοδαρμούς, τους βιασμούς κτλ.
- Στον εργασιακό και γενικότερα στον συλλογικό βίο: σεξουαλικές παρενοχλήσεις, υποτίμηση, φραγμοί και άνιση μεταχείριση σε σχέση με τον άνδρα ως προς την επαγγελματική, πολιτική και επιστημονική ανέλιξη, διαχωρισμός ανδρικών και γυναικείων επαγγελμαμάτων, περιορισμένη εκπροσώπηση στην πολιτική ζωή, σε διοικητικά και θεσμικά όργανα κτλ.
- Οι παραβιάσεις εκδηλώνονται πιο κυνικά και βάνανυσα σε θεοκρατικά καθεστώτα, σε κοινωνίες όπου αυστηροί θρησκευτικοί-ιεροί κανόνες εφαρμόζονται αμείλικτα και ακραία στον κοινωνικό βίο:
- Περιορισμοί και απαγόρευση στην εκπαίδευση, στις ερωτικές και διαπροσωπικές σχέσεις, στη συμμετοχή στα κοινά, στην ψυχαγωγία κτλ.
- Επιβολή εξωτερικής εμφάνισης (μαντήλα, μπούργκα κτλ.)

2^ο ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ

Είναι εμφανές ότι ως νέα γενιά έχουμε χρέος να αγωνιζόμαστε για την ισότητα των δύο φύλων, ώστε αυτή να μην μένει στα χαρτιά των νόμων αλλά να γίνεται πράξη. Αυτό μπορεί να γίνει με:

- Τη συμμετοχή μας σε διαδηλώσεις, σε κινήματα και οργανώσεις, σε ακτιβιστικές δράσεις για την ισότητα ανδρών και γυναικών κτλ.
- Τη διοργάνωση εκδηλώσεων με πρωτοβουλίες μαθητικών κοινοτήτων, συλλόγων και ομίλων νεολαίας: παραστάσεις, συναυλίες, ημερίδες με ομιλίες και διαλέξεις, εκστρατεία στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης κτλ.
- Την έμπρακτη εκδήλωση του αλληλοσεβασμού και της ισότητας στην οικογένειά μας, στις φιλικές και ερωτικές μας σχέσεις, στο σχολείο, αργότερα στο πανεπιστήμιο και στους εργασιακούς και συλλογικούς χώρους: ο/η αδερφός/-ή μας, ο/η συγγενής μας, ο συμμαθητής/-τρια μας, ο/η φίλος/-η μας, ο/η συμφοιτητής/-τρια μας, ο/η συνάδελφος μας, όλα είναι πρόσωπα ισότιμα, όλοι είναι

άνθρωποι με τη έμφυτη και επίκτητη διαφορετικότητα που γίνεται σεβαστή

- Την έμπρακτη εφαρμογή των νόμων και την κατάλληλη στάση ζωής στον εργασιακό, επιστημονικό και πολιτικό βίο: αξιοκρατία, πνεύμα ισοτιμίας και ομαδικότητας στις συνεργασίες ανδρών και γυναικών, αποδοκιμασία στερεοτύπων και νομική αντιμετώπιση ακροτήτων και παραβιάσεων δικαιωμάτων
- Την ισοβαρή κατανομή των οικογενειακών ευθυνών, του οικιακού έργου, την ισότιμη γονική ευθύνη, τη διαπαιδαγώγηση της ισότητας ανάμεσα στα δύο φύλα (σύζυγοι, αδέρφια)

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Για όλους εμάς τους νέους που ανήκουμε στις δυτικές κοινωνίες, στον αυτοαποκαλούμενο «πολιτισμένο» κόσμο, η ισότητα μεταξύ των ανδρών και των γυναικών δεν μπορεί να αποτελεί μια *de jure* κατάσταση, μια «έγγραφη» διασφάλιση που δε συνοδεύεται από την *de facto* κατάσταση, την πράξη, την ίδια τη ζωή. Επιβάλλεται η ίδια η ζωή μας να απαντά στο πρόβλημα επιβεβαιώνοντας καθημερινά την ισότητα μεταξύ των ανθρώπων, μεταξύ των ανδρών και των γυναικών.

Επιμέλεια απαντήσεων:

Γλύμπη Εβελίνα, Γρηγοράκης Σωτήρης, Θεοδώρου Χριστίνα